

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1120

Vragen van het lid **Poppe** (SP) over de toegankelijkheid van stembureaus voor gehandicapten. (Ingezonden 6 maart 1998)

- 1
Kent u het bericht «Het stembureau als onneembare vesting»?¹
- 2
Wordt er door u toezicht uitgeoefend op de uitvoering door gemeentebesturen van de artikelen J4 en J28 van de Kieswet, waarin de faciliteiten bij stembureaus voor gehandicapten geregeld worden? Zo neen, waarom niet?
Zo ja:
  - wat zijn uw conclusies op basis van uw bevindingen?
  - bent u bereid om de toegankelijkheid van stemlokalen voor mindervaliden zeker te stellen door een aanscherping van de regels?
- 3
Kent u het bericht «Stemmachines laten stemmers in de steek»?²
- 4
Hebt u een overzicht in hoeveel gemeenten, behalve Utrecht en Vleuten-De Meern, er door technische defecten of stroomuitval problemen geweest zijn met het stemmen?
- 5
Vindt u het acceptabel dat kiezers onverrichter zake naar huis moeten keren als de stemmachine niet werkt?

Zo neen, bent u bereid de Kieswet zodanig te wijzigen dat kiezers bij technische storingen toch hun stem kunnen uitbrengen?

6
Bent u bereid zodanige maatregelen te treffen dat deze reeds voor de Tweede Kamerverkiezingen van 6 mei gerealiseerd kunnen worden?

¹ Algemeen Dagblad, 5 maart jl.
² Utrecht Nieuwsblad, 5 maart jl.

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Kohnstamm** (Binnenlandse Zaken). (Ontvangen 21 april 1998)

- 1
Ja.
- 2
Nee. Wel wordt van de zijde van het ministerie van Binnenlandse Zaken reeds gedurende langere tijd aandacht besteed aan de toegankelijkheid van stembureaus voor lichamelijk gehandicapten. Door de jaren heen zijn er verschillende circulaire's over dit onderwerp naar de gemeentebesturen gezonden. Zo werden gemeentebesturen gewezen op de mogelijkheid om bejaardentehuizen te gebruiken voor de vestiging van stembureaus. Dergelijke gebouwen zijn immers over het algemeen goed toegankelijk voor lichamelijke gehandicapten en ouderen. Daarnaast is in dit verband een aantal door de Gehandicaptenraad bepleite

maatregelen en voorzieningen ten behoeve van gehandicapten onder de aandacht van de gemeentebesturen gebracht.

De oude Kieswet bevatte reeds de regeling met betrekking tot het verlenen van bijstand aan lichamelijk gehandicapten (het huidige artikel J 28 van de Kieswet). Sinds de algehele herziening van de Kieswet in 1989 is in artikel J 4, tweede lid, van de Kieswet de zorgverplichting voor de gemeentebesturen opgenomen zoveel mogelijk stemlokalen zodanig te situeren en in te richten, dat zij geschikt zijn voor kiezers met lichamelijke gebreken. De burgemeester dient de adressen van deze stembureaus ter openbare kennis te brengen onder vermelding van de mogelijkheid om aldaar met een kiezerspas te stemmen. Er is van afgezien in de Kieswet te bepalen dat elk stemlokaal geschikt dient te zijn voor lichamelijk gehandicapten. Een dergelijke verplichting zou de gemeenten naar het oordeel van de toenmalige regering voor onoverkomelijke problemen stellen, aangezien stemlokalen nu eenmaal vaak worden gesitueerd in schoolgebouwen, welke niet alle goed toegankelijk zijn voor bepaalde categorieën gehandicapten. Ook is er van afgezien gedetailleerd voorschriften in de wet op te nemen waaraan stemlokalen moeten voldoen, willen zij geschikt zijn voor gehandicapten. De voorkeur bestond de gemeentebesturen de

mogelijkheid te bieden aan deze bepaling inhoud te geven op een aan de concrete omstandigheden aangepaste wijze. Met het oog op een betere bereikbaarheid voor gehandicapten en ouderen bevat de Kieswet sinds vorig jaar de mogelijkheid dat gemeenten bij de verkiezingen zogenaamde mobiele stembureaus inzetten die meerdere plaatsen in de gemeenten kunnen aandoen (artikel K 13). De mogelijkheden voor kiezers die slecht ter been zijn om hun stem uit te brengen kunnen door een mobiel stembureau worden vergroot. Dat ik geen toezicht uitoefen op de uitvoering door gemeentebesturen van de artikelen J 4 en J 28 van de Kieswet heeft te maken met het feit dat de organisatie van de verkiezingen een verantwoordelijkheid van gemeenten betreft. Het zou te ver gaan om in alle gemeenten toezicht te houden op de uitvoering van de verplichtingen die de gemeenten op grond van de Kieswet hebben. Een toezicht op de uitvoering van artikel J 28 van de Kieswet is overigens al geheel ondoenlijk, zo een toezicht hierop door de gemeentebesturen al mogelijk is. Indien gemeentebesturen de verplichtingen op grond van de Kieswet niet nakomen, zullen zij hierover in eerste instantie in de gemeenteraad verantwoording moeten afleggen. Daarnaast zal op grond van artikel V 4 van de Kieswet bij het geloofsbrievenonderzoek ook een oordeel geveld moeten worden of de stemming wel op wettige wijze is geschiedt. Hierbij zal de vraag aan de orde kunnen komen of de gemeente(n) wel voldoende stemlokalen hebben aangewezen die toegankelijk zijn voor gehandicapten met lichamelijke gebreken. Mede naar aanleiding van uw vragen, maar ook naar aanleiding van signalen die mij via de Gehandicaptenraad bereikt hebben, heb ik echter onlangs de toegankelijkheid van stembureaus voor gehandicapten en ouderen nogmaals ter sprake gesteld bij de gemeentebesturen. Ik heb hierbij het wenkenblad «Toegankelijkheid van stembureaus» onder de aandacht van de gemeentebesturen gebracht. In dit wenkenblad – een gezamenlijke uitgave van het Centraal Coördinatiepunt ter bevordering van toegankelijkheid, de Gehandicaptenraad en het

Interprovinciaal Overleg Gehandicaptenbeleid – wordt aangegeven hoe op een eenvoudige manier de stembureaus toegankelijker gemaakt kunnen worden voor lichamelijk gehandicapten.

3

Ja.

4, 5 en 6

Over het functioneren van de stemmachines bij de gemeenteraadsverkiezingen heb ik op 6 april jl. een brief aan de Tweede Kamer gestuurd. Voor de antwoorden op deze vragen verwijs ik dan ook naar deze brief.